

جنگ پنهان در راس هرم قدرت عربستان سعودی

بسیاری از تحلیلگران بر این عقیده هستند که تغییرات گسترده در کابینه سعودی به منزله شکست سیاست‌های این کشور و تاثیر مواردی مانند رسوایی قتل «جمال خاشقجی» و همچنین نحوه مدیریت جنگ یمن است.

به گزارش آران نیوز: پادشاه عربستان ماه ژوئن سال ۲۰۱۷ طی حکمی ولیعهد این کشور را برکنار و محمد بن سلمان را به جانشینی وی انتخاب کرد که از این زمان به بعد پادشاهی این کشور دچار فراز و نشیب‌هایی شده که بسیاری این تغییرات را تلاشی از سوی بن سلمان برای خارج کردن سایر رقبای قدرت از صحنه توصیف کرده‌اند.

با این وجود در پی قتل «جمال خاشقجی» روزنامه‌نگار منتقد سعودی در کنسولگری این کشور در استانبول، خاندان سلطنتی عربستان در تلاش است چهره این کشور را که از این حادثه به شدت آسیب دیده، بازسازی کند.

انتخاب محمد بن سلمان به عنوان ولیعهد عربستان سعودی

ماه ژوئن سال ۲۰۱۷ رسانه‌های عربستانی از برکناری محمد بن نایف از ولیعهدی و انتخاب محمد بن سلمان به عنوان ولیعهد جدید خبر دادند.

پادشاه عربستان طی حکمی محمد بن سلمان را به عنوان ولیعهد جدید این کشور انتخاب کرد و رسانه‌های سعودی اعلام کردند که محمد بن سلمان با رأی ۳۱ تن از ۳۴ عضو آنچه هیئت بیعت خوانده می‌شود به عنوان ولیعهد جدید سعودی انتخاب شد.

تنش در خاندان سعودی

در پی انتخاب محمد بن سلمان بسیاری از کارشناسان و ناظران سیاسی گفتند که برکناری محمد بن نایف و انتخاب محمد بن سلمان به عنوان ولیعهد عربستان بی‌ارتباط به سفر رئیس‌جمهور آمریکا به ریاض نیست.

به گفته کارشناسان این تصمیم ناگهانی پادشاه عربستان نشان از درگیری پنهان و شدید خاندان سعودی در ساختار سیاسی این کشور دارد.

بازداشت شاهزادگان و مقامات سعودی در هتل ریتز کارلتون

ولیعهد عربستان سعودی ماه نوامبر سال ۲۰۱۷ با تشکیل «کمیته موسوم به مبارزه با فساد» تعداد زیادی از شاهزاده‌ها و مقامات سعودی را در هتل «ریتز کارلتون» بازداشت کرد.

این اقدام بن سلمان را بسیاری از کارشناسان و متخصصان تلاشی در ادامه «کودتای نرم» برای از میان بردن مخالفان توصیف کردند.

به عنوان مثال پایگاه فایننشال تایمز در مطلبی به تحلیل حوادث پرشتاب این روزها در خاندان سعودی پرداخته و نوشت که بازداشت‌ها و پاکسازی‌های اخیر در خاندان سعودی، پاسخی به کودتای احتمالی علیه محمد بن سلمان ولیعهد جوان این کشور است.

عزل و نصب‌های جدید ملک سلمان در ژانویه سال ۲۰۱۸

عربستان سعودی در ماه ژانویه سال ۲۰۱۸ بار دیگر تغییرات گسترده‌ای در ساختار پادشاهی این کشور ایجاد کرد و ملک سلمان دستور عزل و نصب‌های جدید و اعمال برخی تغییرات در وزارتخانه‌ها را صادر کرد.

در تغییرات جدید «وزیر کار و توسعه اجتماعی»، «معاون وزیر حمل و نقل» و رئیس دانشگاه «حفر الباطن» از سمت خود عزل شدند.

ملک سلمان علاوه بر این یک هیأت پادشاهی برای اداره مکه و اماکن مقدس تشکیل داده و محمد بن سلمان را به عنوان رئیس آن منصوب کرد.

موج جدید تغییرات و برکناری عادل الجبیر

ماه دسامبر سال ۲۰۱۸ رسانه‌های عربستان از تغییراتی در کابینه سعودی خبر دادند و گفتند که شورای امور سیاسی و امنیتی این کشور نیز دستخوش تغییرات شده است.

منابع سعودی گفتند که ابراهیم العساف وزیر جدید امور خارجه معرفی شده و عادل الجبیر از این سمت برکنار شده، اما وزیر مشاور دولت در امور خارجه تعیین شده است.

«محمد بن نواف بن عبدالعزيز آل سعود»، سفیر ریاض در لندن از سمت خود برکنار شد.

به موجب این فرمان، «عبدالله بن بندر بن عبدالعزيز» نیز به عنوان وزیر گارد ملی عربستان سعودی و «ترکی بن عبدالله الشبانہ» به عنوان وزیر اطلاع رسانی منصوب شدند.

تغییرات مقدمه به تخت نشستن بن سلمان

پایگاه خبری-تحلیلی «رأی الیوم» با اشاره به این تغییرات در گزارشی نوشت: بعید نیست تغییرات سیاسی و امنیتی به وجود آمده در عربستان سعودی مقدمه‌ای برای برکناری پادشاه این کشور به بهانه بیماری و نشستن محمد بن سلمان به تخت

پادشاهی باشد.

پایگاه اینترنتی روزنامه رای الیوم لندن در این یادداشت افزود: سلمان بن عبدالعزيز پادشاه عربستان سعودی تغییراتی در نهادهای امنیتی و کابینه ایجاد کرد که از نظر کیفیت و زمان آن جلب توجه می‌کند و پرسش‌های متعددی را درباره هدف واقعی این تغییرات و گام‌های بعدی که ممکن است در ارتباط با تخت پادشاهی و ولایتعهدی برداشته شود، ایجاد کرد. در ظاهر مهمترین تغییر برکناری عادل الجبیر از وزرات امور خارجه و تعیین ابراهیم العساف وزیر دارائی سابق به جای وی است. جابجایی‌ها اعتراف به وخامت اوضاع است

با این وجود اندیشکده بروکینگز تحلیل دیگر درباره این جابجایی‌ها داشته و می‌نویسد که این تغییرات اعتراف به وخامت اوضاع در عربستان سعودی است.

«بروکینگز» طی یادداشتی به جابجایی‌های اخیر در دولت عربستان سعودی پرداخته و می‌نویسد: با وجود اعلام مقامات عربستان مبنی بر نبود بحران، اما نشانه‌های بحران در این کشور آشکار است.

بروکینگز می‌نویسد: این تغییرات صورت گرفته تا بحران ایجاد شده در روابط میان ریاض و واشنگتن و همچنین خروج سرمایه‌گذاران از این کشور طی ماه‌های اخیر را ترمیم کند. با وجود پافشاری بر عدم وجود بحران، اما این حرکت اعتراف محمد بن سلمان به این موضوع است که چه اندازه امور عربستان به گونه‌ای بد پیش رفته است و عمق این مشکل نیز در مواردی مانند خروج سرمایه‌گذاران خارجی از این کشور، حمله بد مطبوعات به عربستان و اقدام بی سابقه سنای آمریکا علیه محمد بن سلمان به خاطر نقش وی در قتل خاشقجی و نیز مجوز سناتور «لیندسی گراهام» مبنی بر توقف صادرات سلاح به عربستان سعودی آشکار است.

شکست‌های بن سلمان در زمینه سیاست خارجی

با این وجود یکی از مواردی که بحران زیادی برای عربستان سعودی و به خصوص شخص محمد بن سلمان ایجاد کرد موضوع قتل خاشقجی است.

در پی قتل خاشقجی انتقادات گسترده‌ای در سطح جهانی علیه محمد بن سلمان مطرح شد و همراه شدن این پرونده با بحران یمن موجب شده تا در داخل و خارج از عربستان سعودی موضوع اشتباهات بن سلمان در سیاست خارجی بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد.

منبع: میزان